

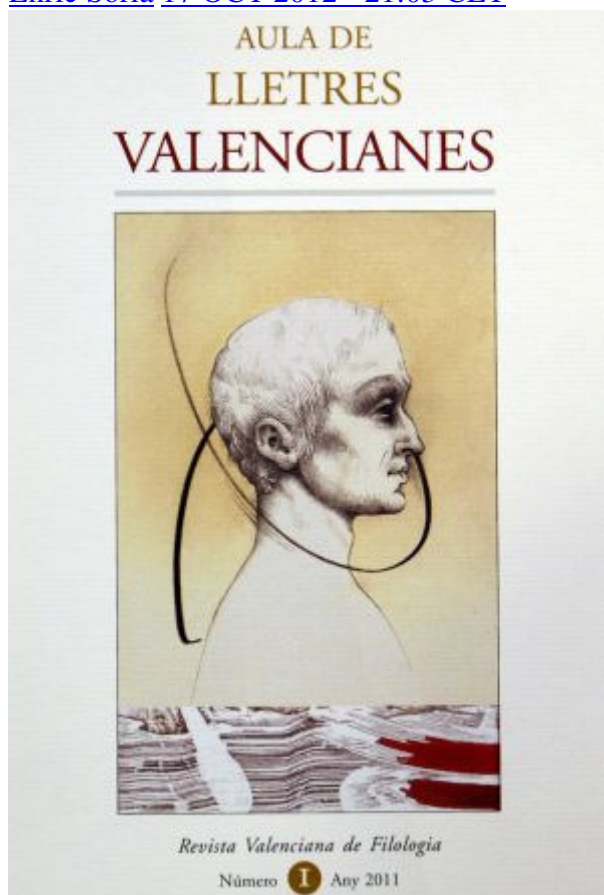
[Quadern.](#)

CARTES DE PROP

Reports de la Morta Viva

El prestigi del valencià ha crescut entre els joves en els últims 10 anys, però, en canvi, hi ha disminuït la identificació

[Enric Sòria 17 OCT 2012 - 21:03 CET](#)

Número 1 de la revista 'Aula de Lletres Valencianes'.

Acabe de llegir el primer número d'una nova revista, l'*Aula de Lletres Valencianes*, *Revista Valenciana de Filologia*, publicada per la Institució Alfons el Magnànim i dirigida per Abelard Saragossà, a qui secunda una nodrida llista d'universitaris. L'*Aula* és una publicació que homenatja des del seu mateix títol dos revistes importants, la clàssica *Taula de Lletres Valencianes* i la potser menys coneguda *Revista Valenciana de Filologia*, que va editar també El Magnànim en els anys durs de la postguerra, gràcies als bons oficis de gent com Manuel Sanchis Guarnier i Arturo Zabala. S'inscriu així a drecció en una honorable tradició i mira de continuar-la.

Els objectius de la nova publicació són filològics, en el sentit acadèmic, però també es proposa una utilitat pràctica: “millorar l’activitat de les aules on s’ensenya el valencià”. És a dir, facilitar la tasca dels nostres docents i potser encoratjar-los, que prou falta que els fa, sobretot ara que l’aprovació del decret de plurilingüisme posa en perill l’aprenentatge *en* valencià i, amb ell, bona part del treball fet. Aquest és l’horitzó, més aviat fosc, que ombreja l’aparició d’*Aula*.

El seu primer número conté articles molt instructius. A mi m’ha interessat particularment el treball de Raquel Casenoves sobre les actituds lingüístiques dels joves valencians. En conclusió, sembla que el prestigi del valencià ha crescut entre els joves en els últims 10 anys, però, en canvi, hi ha disminuït la identificació com a cosa pròpia, perquè la majoria ja no el parla. La substitució lingüística continua accelerant-se, i el valencià –molt valorat, això sí, com a bonic idioma alié- va fent a presseta el seu camí cap a l’extinció, si no hi posem remei. Tot això ja se sap, però veure-ho reflectit en xifres, amb metodologia sensata i amb detall, fa impressió.

Però l’article principal, perquè és programàtic, és el que obri la revista: “El valencià modern”. Aquest text analitza el procés de normativització del valencià al llarg del temps i assenyala alguns dels problemes amb què s’ha trobat. Segons els autors, l’objectiu de la Renaixença era recuperar la dignitat històrica de la llengua, tenint ben en compte el seu ús viu, però aquest objectiu es va anar alterant, sobretot amb el Noucentisme, per a donar pas a un model en què predominava un dialecte –el català central- sobre els altres, alhora que s’imposava una normativització excessiva, embolicada i elitista, obsedida per la lluita contra el vulgarisme i la castellanització, que només tenia en compte l’ús escrit (i encara en els gèneres més refistolats) i que, per tant, era singularment inepta per als mitjans de comunicació de masses, especialment els orals, que ara són els predominants. A més, aquest model distanciava el poble pla de la seua pròpia llengua, convertida en un inacabable camp de mines ple de lletra menuda, per on era impossible moure’s amb una mica de familiaritat. Les coses no poden anar així, perquè, com sostenen els autors, una distància excessiva entre la llengua viva i el registre culte converteix aquest en inoperant. “Una lliçó europea del segle XX és que la llengua dels mitjans de comunicació és el model decisiu”, i com que ningú pot veure la tele o escoltar la ràdio amb el diccionari sempre a la mà, “la supeditació de la llengua literària al model dels mitjans de comunicació ha comportat la reducció de la distància entre la llengua considerada culta i la llengua espontània”.

“Una lliçó europea del segle XX és que la llengua dels mitjans de comunicació és el model”

Tot això està molt bé; més encara, és obvi, i si a molts amadors del valencià encara no els ho sembla és perquè la normativitat excessiva –barrejada d’autoodi- ha fet entre nosaltres estralls greus. Una altra cosa és que els autors a vegades formulen aquesta obvietat de forma ausades dràstica. No cal, per exemple, que triem entre defensar l’ús social de la llengua o defensar-ne la unitat. Per descomptat, l’ús és prioritari, perquè a ningú li importa ni poc ni gens si una llengua morta està fragmentada o no (i qui no ho veja així s’ha tornat boig), però el fet és que, amb una mica de sentit de la mesura, podem defensar els dos objectius al mateix temps, i en realitat es complementen.

En conclusió, els propòsits dels autors són molt plausibles: impulsar l’ús del valencià en la comunicació pública i augmentar la identificació de la gent amb la nostra llengua, que

per això és la nostra. No dubte que la lluita contra la normativitis contraproductiva i la resta de malalties *nostrades* que patim pot ser útil. El problema és que, si mirem els mitjans de comunicació que tenim, i com els tenim, i com està l'escola i, en fi, quin és el discurs públic actualment existent, haurem de concloure que el principal obstacle per a la supervivència del valencià no el remourà la filologia, sinó, en tot cas, la política. Per desgràcia, l'única cosa que volen del valencià alguns valencians és que no se'l senta, o que desaparega. I, ara com ara, són els que manen.